

รูปแบบการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดหนองคาย*

MODEL FOR DEVELOPING CREATIVE THINKING OF EDUCATIONAL
INSTITUTION ADMINISTRATORS PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOL
GENERAL EDUCATION DEPARTMENT IN THE MUEANG DISTRICT
NONG KHAI PROVINCE

พระมหาต้นฐวัฒน์ สนต์จิตโต (ถ้าวาปี)¹, พระครูพิศาลสารบัณฑิต² และ บุญส่ง สิ้นธุ์นอก³

Phramaha Thanthawat Santacitto (Thamvapi)¹, Phrakru Phisalsarbunthit² and Boonsong Sinthunok³

¹⁻³มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

¹⁻³Mahachulalongkornrajavidyalaya university, nongkhai campus, Thailand

Corresponding Author's Email: Phramahathanthawat@gmail.com

วันที่รับบทความ : 7 กุมภาพันธ์ 2568; วันแก้ไขบทความ 11 กุมภาพันธ์ 2568; วันที่ตอบรับบทความ : 12 กุมภาพันธ์ 2568

Received 7 February 2025; Revised 11 February 2025; Accepted 12 February 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา 2) เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์
ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา 3) เพื่อนำเสนอรูปแบบ
การพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก

Citation:

* พระมหาต้นฐวัฒน์ สนต์จิตโต (ถ้าวาปี), พระครูพิศาลสารบัณฑิต และ บุญส่ง สิ้นธุ์นอก. (2568). รูปแบบการพัฒนา
ความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในเขตอำเภอเมืองจังหวัด
หนองคาย. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวិชาการสมัยใหม่, 3(1), 188-206.

Phramaha Thanthawat Santacitto (Thamvapi), Phrakru Phisalsarbunthit and Boonsong Sinthunok. (2025).
Model for Developing Creative Thinking of Educational Institution Administrators Phrapariyattidhamma
School General Education Department in the Mueang District Nong Khai Province. Modern Academic
Development and Promotion Journal, 3(1), 188-206.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/madpiadp.2025.12>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

สามัญศึกษาเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง รวมทั้งสิ้น 28 รูป/คน นำเสนอผลการวิจัยด้วยพรรณนาวิธี

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาพระปริยัติธรรม สอดคล้องกับภารกิจขององค์กร ผู้บริหารควรมีกระบวนการสรรหาบุคลากรที่มีความรู้และทักษะตรงตามความต้องการ พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาตนเองและการประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มความพึงพอใจในการทำงาน นอกจากนี้ การสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีและการรักษาวินัยที่ยุติธรรมเป็นสิ่งสำคัญ ที่ช่วยเสริมสร้างความผูกพันระหว่างบุคลากรกับองค์กร ทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินงาน 2) กระบวนการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากรทุกคน โดยมุ่งเน้นการสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและการสื่อสารที่เข้าใจง่าย การมีส่วนร่วมและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนในสถานศึกษา ผู้บริหารกล้าที่จะนำเสนอนวัตกรรมใหม่ๆ และสนับสนุนให้ครูและบุคลากรริเริ่มแนวทางการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ การส่งเสริมการพัฒนาตนเองผ่านการศึกษาเพิ่มเติมและการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญ การสร้างบรรยากาศการทำงานที่เปิดรับความคิดเห็นช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและความคิดสร้างสรรค์ ในกระบวนการแก้ปัญหา ผู้บริหารใช้ความรู้และประสบการณ์ในการตัดสินใจ โดยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการเสนอความคิดเห็นและแนวทางแก้ไข การพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างศักยภาพของผู้บริหารและบุคลากร ทำให้สามารถเผชิญความท้าทายและพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืนในอนาคต 3) รูปแบบการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษามีความสำคัญในการสร้างการศึกษาให้ก้าวทันโลกและสามารถแข่งขันกับนานาชาติ การศึกษาคือเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาบุคคลและสังคม โดยจำเป็นต้องมีผู้บริหารที่มีความสามารถในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจำเป็นต้องพัฒนาทักษะภาวะผู้นำเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและมีความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน ผู้นำที่มีคุณธรรมสามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการควรเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน และการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้และทักษะที่เหมาะสม ในด้านความยืดหยุ่น ผู้บริหารต้องสามารถปรับตัวตามบริบทที่เปลี่ยนแปลง โดยเปิดรับความคิดเห็นจากครูและบุคลากร และสนับสนุนให้คิดค้นวิธีการใหม่ ๆ

ในการปฏิบัติงาน สร้างบรรยากาศการทำงานที่มีส่วนร่วม และส่งเสริมการทำงานแบบบูรณาการ ด้านจินตนาการ ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการพัฒนาโรงเรียน โดยวิเคราะห์สถานการณ์และวางแผนอย่างมีระบบ กล้าตัดสินใจเพื่อพาองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่มีคุณภาพ สุดท้าย ในด้านการแก้ปัญหา ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และสร้างความร่วมมือในการหาทางออกที่ดีที่สุด เพื่อให้ทุกฝ่ายได้รับผลประโยชน์สูงสุด การพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยยกระดับการศึกษาอย่างยั่งยืนในอนาคต

คำสำคัญ: การพัฒนา, ความคิดเชิงสร้างสรรค์, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aims to: (1) study the administrative practices of school administrators in the general education section of Phra Pariyatti Dhamma Schools in Mueang District, Nong Khai Province; (2) examine the process for developing creative thinking among these administrators; and (3) present a development model for fostering creative thinking in school administration. The study employed a qualitative research methodology, collecting data from documents and interviews with 28 key informants selected through purposive sampling. The research findings were presented using descriptive analysis.

The research results were found as follows: 1) The results revealed that effective administration of Phra Pariyatti Dhamma Schools requires clear workforce planning aligned with organizational missions. Administrators should recruit personnel with appropriate knowledge and skills, promote continuous self-development, and implement performance evaluations to enhance job satisfaction. Creating a positive work atmosphere and maintaining fair discipline are essential for fostering staff engagement, ultimately leading to operational efficiency. 2) The process of developing creative thinking among school administrators involves collaboration with all staff members, emphasizing clear vision setting and effective communication. Active participation and continuous development contribute to sustainable changes in the schools. Administrators

are encouraged to introduce innovative ideas and support teachers and staff in exploring creative learning approaches. Promoting self-development through further education and the effective use of technology is vital. An open and inclusive work environment fosters confidence and creativity. In problem-solving, administrators leverage knowledge and experience to make decisions while encouraging staff participation in brainstorming and solution development. Developing creative thinking is thus a critical factor in enhancing the potential of both administrators and staff, enabling them to face challenges and achieve sustainable educational development. And 3) The proposed development model for fostering creative thinking among school administrators is crucial for advancing education to meet global standards and remain competitive internationally. Education serves as a fundamental tool for individual and societal development, necessitating competent educational leadership. Administrators must develop leadership skills to foster positive relationships and initiate solutions to complex problems. Ethical leaders can inspire team members to work effectively. Management should be systematic, with clear goal-setting and continuous teacher development. Flexibility is essential; administrators must adapt to changing contexts, embrace input from teachers and staff, and encourage innovative practices. Building a participatory and integrative work environment is essential. Regarding imagination, administrators should possess a clear vision for school development, analyze situations systematically, and make decisive decisions to lead their organizations toward meaningful change. Finally, in problem-solving, administrators should provide opportunities for teachers and staff to participate in decision-making and collaborate on finding the best solutions for mutual benefit. Developing creative thinking is a crucial process that supports the sustainable advancement of education.

Keywords: Development, Creative thinking, School administrators

บทนำ

การจัดการศึกษาจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลง ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นรวมทั้งเลือกสิ่งที่ดีงามและเป็นคุณประโยชน์ สามารถครองตนอยู่ในความถูกต้องดีงาม เรียนรู้ที่จะรักเพื่อนมนุษย์และเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมโดยยังคงรักษาไว้ซึ่งคุณค่าแห่งมรดกวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2553) ระบบการศึกษาควรมีการพัฒนาหลักสูตรต่างๆ เพื่อสร้างคนไทยและประเทศให้เข้มแข็ง มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เข้ามาเป็นแนวปฏิบัติและนำเรื่องประวัติศาสตร์ สิทธิหน้าที่ เบื้องศีล เบื้องธรรม เข้ามาในระบบการศึกษา ต้องให้เด็กเยาวชน นักศึกษาและนักเรียนให้ได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยที่งดงาม เพื่อเกิดความรัก ความภาคภูมิใจและรักหา ขนบธรรมเนียม ประเพณีและสถาบันหลักของความเป็นชาติไทยไว้ นอกจากนั้นต้องให้ การศึกษาและการเรียนรู้ได้ช่วยบ่มเพาะและสร้างค่านิยมที่เข้มแข็งให้เป็นหลักในการ ดำเนินชีวิตของคนไทยสร้างให้เป็นผู้ใฝ่หาความรู้ทุกที่ทุกเวลา มีกระบวนการคิดเป็นระบบ มีระเบียบวินัย มีความมั่นคง ความเข้มแข็งทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ มีความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีศีลธรรม มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจต่ำ หรือกิเลส มีสติ รู้ตัว รู้คิด รู้ปฏิบัติ มีจิตสำนึก เพื่อแบ่งปันกัน มีความรับผิดชอบต่อ สังคมและคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและต่อชาติเป็นหลัก รวมทั้งต้องรู้จักกตัญญู การเคารพผู้ใหญ่ เคารพกฎหมาย เข้าใจและเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง จุดเน้นสำคัญอยู่ที่ “การใช้คุณธรรมและความรู้ การมีสติปัญญาความเพียรจะนำไปสู่ความสุขในการดำเนินชีวิตอย่างแท้จริง” ทั้งนี้การ ปลุกฝังและบ่มเพาะค่านิยมที่เข้มแข็งให้เกิดขึ้นในจิตใจของคนไทยต้องทำตั้งแต่เด็ก ๆ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2558)

วัดในพระพุทธศาสนามีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาของคนไทยในฐานะเป็น แหล่งความรู้ของประชาชนทั่วไป และของนักบวช ครั้นถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น บทบาททางการศึกษาพระปริยัติธรรมของวัดที่มีกับประชาชนเริ่มลดลง เมื่ออารยธรรม ตะวันตกรวมทั้งระบบการศึกษาสมัยใหม่เริ่มเข้ามามีบทบาท ในสังคมไทยมากขึ้น ในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวซึ่งครองราชย์ในระหว่าง พ.ศ. 2411-2453 ได้มีการ ปฏิรูปการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง รวมทั้งระบบ

การศึกษา มีการแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 สาย อย่างชัดเจน คือสายสามัญและอาชีวระบบหนึ่ง และสายพระปริยัติธรรมอีกระบบหนึ่ง โดยที่สายสามัญเป็นหน้าที่ของรัฐและเอกชนที่จะจัดบริการให้กับประชาชนทั่วไป สถานศึกษาที่ใช้คือ โรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย ส่วนสายพระปริยัติธรรม ยังคงเป็นระบบเดิม คือใช้วัดเป็นสถานศึกษาให้กับพระภิกษุสามเณร (กรมการศาสนา, 2542) การดำเนินการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีลักษณะการบริหารโดยมีคณะสงฆ์เป็นองค์กรหลักที่ควบคุมส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยตรง ส่วนการบริหารโรงเรียนให้อยู่ในการปกครองของคณะสงฆ์ ให้เจ้าคณะจังหวัดมีหน้าที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในระดับจังหวัดและเจ้าคณะอำเภอมีหน้าที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในระดับอำเภอโดยมีเจ้าอาวาสเป็นเจ้าสำนักเรียนของแต่ละโรงเรียนเป็นผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในแต่ละวัด แต่ละจังหวัด อำเภอต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้แทนราษฎรและรัฐบาล (กิตติ ธีรคันต์ , 2539)

ผู้บริหารการศึกษาจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำของตนเอง ผู้บริหารจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ด้านทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะทางสังคม ด้านคุณธรรมทางจิตใจ และด้านปัญญาความรู้เพื่อสามารถชักนำหรือสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานเกิดการเปลี่ยนแปลงการ ปฏิบัติงานทางการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมาย เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีเป้าหมายทางการศึกษา มีการวางแผนการทำงาน มีความริเริ่มสร้างสรรค์ บริหารงานโดยมุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการเรียนรู้ ของผู้เรียนและรู้จักแสวงหาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ผู้บริหารที่มีคุณลักษณะเป็น แบบอย่างที่ดีของบุคลากรในสถานศึกษามีบุคลิกภาพที่ดี มีปฏิภาณไหวพริบดี มีการตัดสินใจ และ แก้ปัญหาไปด้ดีมีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความรับผิดชอบสูง มีใจเปิดกว้างพร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นของ ผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความยุติธรรม มีความสามารถในการสื่อสาร กล้าในการพูด และการปฏิบัติ มีความตื่นตัวอยู่เสมอ เป็นนักพัฒนา และนักบริหารสังคม (Lalittanapatr, 2017)

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในยุค ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นอย่างมากจึงต้องให้ความสำคัญต่อการเลือกใช้กลยุทธ์ ในการบริหารจัดการไปด้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานศึกษาเพื่อทำให้สถานศึกษาประสบ ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ เพราะการกำหนดกลยุทธ์จะบ่งบอกถึงแนวทางการพัฒนา คุณภาพการศึกษาไปด้โดยอาศัย ข้อมูลจากการศึกษาสภาพแวดล้อม และข้อมูลจากองค์กร ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจ

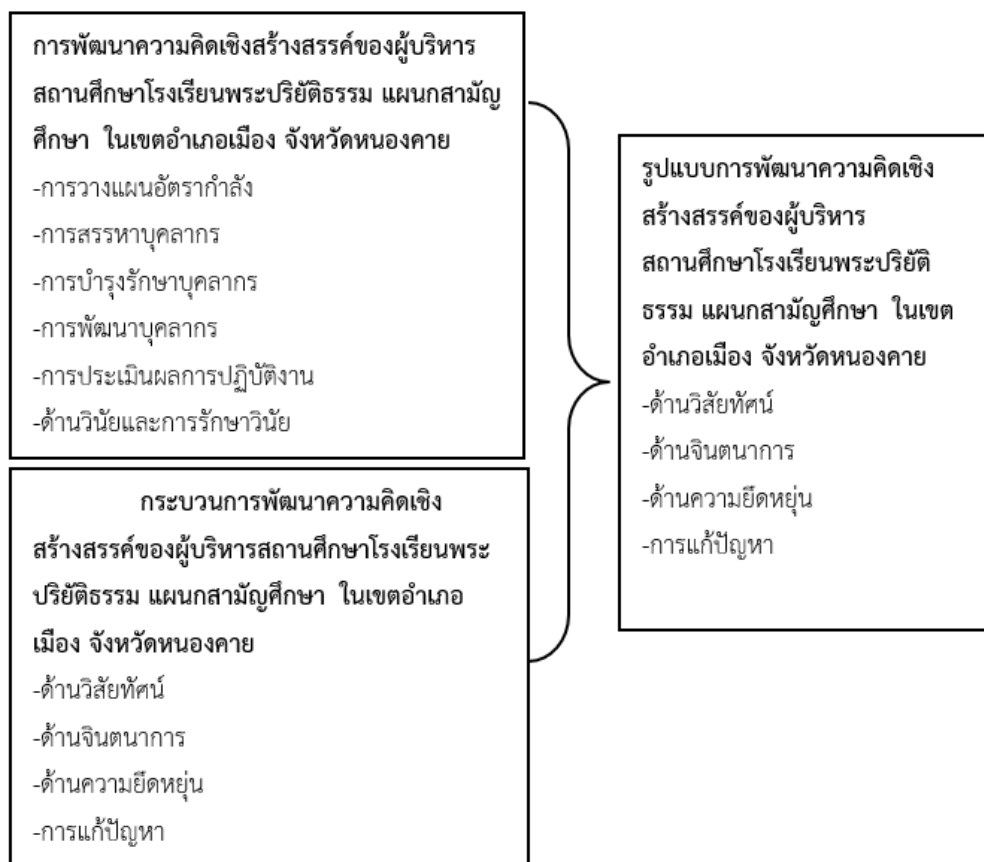
ศึกษา “รูปแบบการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย” เพื่อต้องการทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย เพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และเป็นข้อมูลสำหรับการเผยแพร่สู่การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารทั่วประเทศ อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
2. เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

การทบทวนวรรณกรรม

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย สรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยได้ ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย” เป็นการ
วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เกี่ยวกับ
รูปแบบการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์
ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดหนองคาย” การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) การ
สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิธีการสัมภาษณ์ รวมทั้งสิ้น
28 รูป/คน ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน 2) ศึกษานิเทศก์ จำนวน 5 คน 3)

กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 5 คน 4) ครูผู้รับผิดชอบงานโครงการโรงเรียน
จำนวน 3 คน 5) ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
จำนวน 3 คน 6) ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 3 คน และ 7) ผู้นำหมู่บ้าน จำนวน 6 รูป

2. เครื่องมือการวิจัย

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัยผู้วิจัยได้มีขั้นตอนดังนี้ 1) ศึกษาการ
อนุรักษ์ระบบนิเวศวิทยพุท แล้วนำข้อมูลทั้งสองด้านมาวิเคราะห์สังเคราะห์จนได้องค์ความรู้
เกี่ยวกับรูปแบบการอนุรักษ์ระบบนิเวศวิทยพุทในพุทสถานของคณะสงฆ์อำเภอศรีเชียงใหม่
จังหวัดหนองคาย แล้วนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สร้างแบบสอบถามรูปแบบการอนุรักษ์
ระบบนิเวศวิทยพุทในพุทสถานของคณะสงฆ์อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย 2) นำแบบ
คำถามสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสอบถามรูปแบบการอนุรักษ์ระบบนิเวศวิทยพุทในพุทสถานของ
คณะสงฆ์อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอ
คำแนะนำ และ 3) ปรับปรุงแบบคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสอบถามรูปแบบการ
อนุรักษ์ระบบนิเวศวิทยพุทในพุทสถานของคณะสงฆ์อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย การ
ตามข้อเสนอแนะของปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านในการ
ตรวจความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ภาษา และวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยผู้วิจัยได้มีขั้นตอนดังนี้ 1) ศึกษารูปแบบการพัฒนา
ความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย 2) นำแบบคำถามสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสอบถามรูปแบบ
การพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก
สามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อ
ขอคำแนะนำ 3) ปรับปรุงแบบคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสอบถามรูปแบบการพัฒนา
ความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ใน
เขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย การตามข้อเสนอแนะของปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา แล้ว
นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านในการตรวจความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ภาษา และวิจัย
4) นำแบบคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสอบถามรูปแบบการพัฒนาความคิดเชิง
สร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตอำเภอ
เมือง จังหวัดหนองคาย จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ให้ข้อเสนอแนะไปปรึกษาอาจารย์ที่
ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ 5) ปรับปรุงแบบคำถามในการแบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสอบถาม

รูปแบบการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ตามข้อเสนอแนะของปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และ 6) พิมพ์เครื่องมือวิจัยฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการสังเกต แล้วนำมาดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้การแปลความด้วยวิธีการตีความ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้รูปแบบการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอข้อมูลที่ได้มาสรุปอภิปรายผลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis) เพื่ออธิบายรูปแบบการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

ผลการวิจัย

1. การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย กระบวนการที่สำคัญในการบริหารบุคคล โดยเน้นที่การกำหนดความต้องการด้านบุคลากรให้เหมาะสมกับภารกิจขององค์กร ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์และความสามารถในการจัดการ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสรรหาบุคลากรควรเป็นไปตามคุณสมบัติที่องค์กรต้องการ โดยมีการคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้และทักษะตรงตามที่ระบุไว้ ซึ่งสามารถลดปัญหาการทำงานทดแทนที่ไม่ชำนาญได้ การประเมินผลการทำงานและการให้โอกาสในการพัฒนาตนเองก็เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยเพิ่มความพึงพอใจในการทำงานและลดอัตราการลาออก อีกทั้ง การบำรุงรักษาบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยเสริมสร้างความพึงพอใจในการทำงานและทำให้บุคลากรมีความผูกพันกับองค์กร การใช้เทคนิคการจูงใจ เช่น การสร้างโอกาสในการพัฒนาความก้าวหน้าในสายอาชีพ และการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี จะทำให้บุคลากรมีความสุขในการทำงาน ด้านวินัยและการรักษาวินัยก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง การมีวินัยที่ชัดเจนและยุติธรรมช่วยสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดี และต้องสังเกตดูแลบุคลากรอย่างใกล้ชิด เพื่อป้องกันการ

กระทำผิดวินัย โดยรวมแล้ว การบริหารจัดการบุคลากรในองค์กรการศึกษา ต้องอาศัยการวางแผนที่รอบคอบ การสรรหาที่มีคุณภาพ การพัฒนาทักษะ และการรักษาวินัย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงานและการดำเนินการขององค์กร.

2. กระบวนการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

กระบวนการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านวิสัยทัศน์พบว่า กระบวนการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ในผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากรทุกคน เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีการสื่อสารที่เข้าใจง่าย ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และมุ่งเน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนในสถานศึกษา ในการสร้างวิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันในหลายด้านที่ส่งเสริมกระบวนการคิดเชิงสร้างสรรค์ โดยผู้บริหารได้ระบುವิสัยทัศน์ที่ชัดเจนซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของเขตพื้นที่และสะท้อนถึงอัตลักษณ์ที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน มีการวางแผนที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้การดำเนินงานตรงตามวิสัยทัศน์และพันธกิจ พร้อมทั้งมองถึงอนาคตของสถานศึกษา มีการกระตุ้นให้ครูและบุคลากรมีแรงบันดาลใจในการทำงาน เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์อย่างเต็มที่ ผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างความตระหนักและสื่อสารวิสัยทัศน์ให้กับครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจและเห็นคุณค่าของวิสัยทัศน์ร่วมกันผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งช่วยสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์บริบทของสถานศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางความสำเร็จในการจัดการศึกษา ผู้บริหารมีการวางแผนและดำเนินการปรับปรุงสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและการเปลี่ยนแปลงในระบบการศึกษา มีการส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายและบุคลากรมีส่วนร่วมในการสร้างกลยุทธ์ ซึ่งช่วยให้เกิดการบริหารจัดการที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

กระบวนการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านจินตนาการ กระบวนการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นการรวมกันของความกล้าที่จะนำเสนอแนวคิดใหม่ๆ การใช้วิจรรย์ญาณที่ดี การสนับสนุนการพัฒนาของบุคลากร และการนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งทั้งหมดนี้ร่วมกันสร้างเสริมให้สถานศึกษามีความก้าวหน้าและสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารกล้าที่จะเสนอแนวคิดและนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อพัฒนางานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการสนับสนุนให้ครูและ

บุคลากรทางการศึกษาได้ริเริ่มและสร้างนวัตกรรมใหม่ ซึ่งช่วยเสริมการเรียนรู้และการศึกษาในสถานศึกษา ผู้บริหารมีความสามารถในการใช้วิจญาณอย่างรอบคอบในการวางแผนและกำหนดเป้าหมายที่มุ่งสู่ความสำเร็จ การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง: มีการส่งเสริมให้บุคลากรศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำมาพัฒนาตนเองและปรับใช้ในงาน ผู้บริหารสามารถประเมินสถานการณ์และมองเห็นโอกาสในการสร้างความสำเร็จในอนาคต โดยมีการวางแผนการทำงานที่ดี นำเทคโนโลยีและสารสนเทศที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ในการบริหารและส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการปรับปรุงและพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การบริหารจัดการสถานศึกษามีคุณภาพ

กระบวนการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความยืดหยุ่น ผู้บริหารต้องพัฒนาความยืดหยุ่นและการเปิดโอกาสในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่สำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาและเติบโตของบุคลากร การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานและการเปิดรับความคิดเห็นอย่างจริงจัง จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถเผชิญกับความท้าทายต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จในระยะยาว การพัฒนาความยืดหยุ่นและการเปิดโอกาสในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา มีแนวทางในการสร้างบรรยากาศการทำงานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความยืดหยุ่นในหลายด้านที่สำคัญ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่แตกต่าง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาและพัฒนาสถานศึกษาร่วมกัน ซึ่งช่วยสร้างความรู้สึกร่วมกันของการเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ผู้บริหารมีความสามารถในการปรับแผนงานตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป และสามารถมอบความเป็นอิสระในการตัดสินใจแก่ครูและบุคลากรตามความเหมาะสม การมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบมีการมอบหมายอำนาจและหน้าที่ให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาโดยไม่ขัดต่อระเบียบราชการ ซึ่งช่วยให้บุคลากรมีความมั่นใจในการทำงานและสามารถคิดหาวิธีการใหม่ๆ ได้ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการทำงานแบบมีส่วนร่วม โดยเน้นการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานที่เต็มไปด้วยความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารต้องเรียนรู้พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น เพื่อปรับปรุงการทำงานโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งช่วยในการปรับตัวในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน การแก้ไขปัญหาที่หลากหลาย มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยพิจารณาจากสถานการณ์และบริบทที่เปลี่ยนแปลง การพัฒนาความยืดหยุ่นและการเปิดโอกาสในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา เป็น

กระบวนการที่สำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาและเติบโตของบุคลากร การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานและการเปิดรับความคิดเห็นอย่างจริงจัง จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถเผชิญกับความท้าทายต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จในระยะยาว

กระบวนการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการแก้ปัญหา ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการแก้ปัญหาที่ดี ผ่านการตัดสินใจที่รอบคอบ การประยุกต์ใช้ความรู้และประสบการณ์ การสนับสนุนการทำงานร่วมกัน และการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ในทีมงาน การสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างในการเสนอความคิดเห็นและการร่วมมือกันจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การบริหารจัดการสถานศึกษามีประสิทธิภาพและสามารถรับมือกับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีคุณภาพ ผู้บริหารสามารถตัดสินใจในสถานการณ์ที่ซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม โดยอิงจากเหตุผลและข้อมูลที่มีความถูกต้อง ผู้บริหารสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่ซับซ้อนเร่งด่วนได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารมีความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาใหม่ๆ ได้อย่างหลากหลาย ซึ่งช่วยให้การแก้ปัญหามีประสิทธิภาพมากขึ้น (ผู้บริหารกล่าวว่า "สามารถนำความรู้ ประสบการณ์เดิมมาใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ปัจจุบัน ความสามารถในการแก้ปัญหายังหมายถึงการใช้กระบวนการคิดและการวิเคราะห์อย่างรอบคอบ โดยคำนึงถึงหลักเหตุผลในการตัดสินใจใช้ไหวพริบวิธีการที่เหมาะสมผ่านกระบวนการคิดและการไตร่ตรอง ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรร่วมมือในการแก้ปัญหา โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนวทางในการแก้ไข ผู้บริหารกล่าวว่า "ส่งเสริมให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็น รับฟัง และร่วมมือกันแก้ปัญหาย่างเหมาะสม ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูกิจวิธีแก้ปัญหามากทางเลือก ซึ่งช่วยสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ กระตุ้นให้ครูกิจวิธีแก้ปัญหที่เกิดขึ้น โดยคิดวิธีการแก้ปัญหามากกว่าหนึ่งทางเลือก ความรอบคอบในการแก้ปัญหา ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ทำให้ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความเฉลียวฉลาดแก้ไขปัญหการบริหารโดยการคิดวิเคราะห์ทางบวก

3. รูปแบบการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคน และพัฒนาประเทศให้อยู่รอดก้าวหน้า โลกที่เจริญ และสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อ ความเจริญของงามของบุคคล และสังคม เมื่อมีการจัดการศึกษาทำให้มีการจัดตั้ง

สถานศึกษาเพื่อเป็น แหล่งในการให้การศึกษา และจำเป็นต้องมีผู้บริหาร และการบริหาร การศึกษาเกิดขึ้น การบริหาร การศึกษาเป็นวิชาชีพชั้นสูง (Profession) และใช้บุคลากรมืออาชีพ (Professional) มาบริหารจึงจะ ทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ และเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์การ บริหารตนเองให้เป็นผู้หน้าที่ดีก็คือ การจัดการตนเองให้เป็นผู้หน้าที่มีความสามารถจะจัดการโดยวิธีใด คำตอบก็คือต้องสร้างภาวะ ผู้นำให้แก่ตนเอง หรือพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำและผู้นำคือบุคคลที่ได้รับ การแต่งตั้งหรือได้รับการยกย่องขึ้นเป็นหัวหน้า และเป็นผู้ตัดสินใจ เนื่องจากเป็นผู้มีความสามารถในการปกครอง บังคับบัญชา โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาต้องอาศัยทักษะภาวะผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน มองเห็นภาพอนาคต และสามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงาน ทุกคนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุดการเป็นผู้หน้าที่มีความโดดเด่นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการ ปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ผู้นำองค์กรสมัยใหม่ต้องสามารถมองโลกได้ หลายมิติสามารถเชื่อมโยงบูรณาการสิ่งต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการบริหารงานภายในองค์กรได้อย่างชาญฉลาด เป็นผู้หน้าที่สามารถสร้างความประทับใจ และเข้าถึงเพื่อนร่วมงานได้ทุกระดับ จนกลายเป็น วัฒนธรรม และค่านิยมที่ดีงามของการเป็นผู้หน้าที่มีคุณธรรม จริยธรรมประจำตน และเป็นที่ยอมรับนับ ถือ ดังนั้นการสร้างภาวะผู้นำเป็น สิ่งจำเป็นสำหรับผู้บริหารหรือผู้นำต่าง ๆ เพราะจะทำให้เกิดการ ประสานงานที่ดีรวมทั้งการจัดการที่ดีซึ่งต้องอาศัยวิธีการ ผู้นำเชิงสร้างสรรค์ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) **ด้านวิสัยทัศน์** แนวทางปฏิบัติได้แก่ แนวทางปฏิบัติได้แก่ บริหารจัดการในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดย กำหนดเป้าหมายได้ อย่างชัดเจน จัดให้มีระบบการเรียนรู้และการพัฒนาครูผู้สอน และ ผู้ปฏิบัติงาน โดยจัดให้มีการจัดทำแผนพัฒนาเป็นรายบุคคล พร้อมทั้งมอบหมายงานโดยมุ่งส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติงานเพื่อสนอง วัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ตัดสินใจด้วยเหตุและผล พร้อมกับประยุกต์หลักการบริหารเชิงพุทธมา ใช้ในการบริหารจัดการ ประยุกต์หลักธรรมเป็นแนวทางด้วยหลักของรู้เหตุ รู้ผล รู้เป้าประสงค์รู้ ตนเอง รู้ประมาณ รู้กาล รู้ชุมชน 2) **ด้านความยืดหยุ่น** ผู้บริหารสถานศึกษาปรับตัวตามสถานการณ์และบริบทที่เปลี่ยนแปลง การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไขกฎระเบียบ และวิธีปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กร เปิดโอกาสและรับ ฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่แตกต่างของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ความสามารถในการ แก้ไขปัญหา การดำเนินงานด้วยวิธีที่หลากหลาย มีความมั่นใจใน

ตนเอง แสดงจุดยืนที่ชัดเจนในการ แสดงความคิดเห็นต่อปัญหา และความขัดแย้งที่เกิดขึ้น สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรคิด หาวิธีการที่ใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน ให้ความสำคัญ เป็นอิสระในการตัดสินใจกับครูและบุคลากรที่ไม่ขัดต่อ กฎและระเบียบของทางราชการ และ สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานโดยเน้นการส่งเสริมการทำงาน แบบมีส่วนร่วมบูรณาการ

3. ด้านจินตนาการ ผู้บริหารมีมุมมองหรือภาพอนาคตที่มองไปข้างหน้าอย่างชัดเจน มีกระบวนการทำงาน รูปแบบใหม่ๆ ที่ทำให้โรงเรียนมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่เสมอ มีแนวทางในการบริหารจัดการ องค์กรให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มีการวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อวางแผนและกำหนดเป้าหมายของ สถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ เพื่อ นำพาองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลง มีการ แสวงหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อเอาชนะการเปลี่ยนแปลง อยู่เสมอและสติปัญญาในการแก้ปัญหาอย่าง สร้างสรรค์ ด้านการแก้ปัญหา ผู้บริหารและครู ร่วมกันเลือกทางออกที่ดีที่สุดที่ทำให้ทุกฝ่ายพอใจและได้รับผลประโยชน์ สูงสุด ผู้บริหาร สถานศึกษาเปิดโอกาส รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของครูและบุคลากร เพื่อนำมา ประกอบการพิจารณาตัดสินใจแก้ปัญหา สร้างความร่วมมือให้คณะครูร่วมกันแก้ปัญหาด้าน ต่างๆ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีทักษะในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ผู้บริหาร สถานศึกษา เข้าใจในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยสามารถนำมาคาดคะเนปัญหาได้ถูกต้องชัดเจน

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาวิจัย เรื่องรูปแบบการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้รับ องค์ความรู้จากการวิจัยได้แก่

1. ด้านวิสัยทัศน์ แนวทางปฏิบัติได้แก่ แนวทางปฏิบัติได้แก่ บริหารจัดการใน สถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยกำหนดเป้าหมายได้ อย่างชัดเจน จัดให้มีระบบการเรียนรู้และ การพัฒนาครูผู้สอน และผู้ปฏิบัติงาน โดยจัดให้มีการจัดทำแผนพัฒนาเป็นรายบุคคล พร้อมทั้ง มอบหมายงานโดยมุ่งส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติงานเพื่อสนอง วัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ตัดสินใจด้วยเหตุและผลพร้อมกับประยุกต์หลักการบริหารเชิงพุทธมา ใช้ในการบริหารจัดการ ประยุกต์หลักธรรมเป็นแนวทางด้วยหลักของรู้เหตุ รู้ผล รู้เป้าประสงค์รู้ ตนเอง รู้ประมาณ รู้ กาล รู้ชุมชน

2. ด้านความยืดหยุ่น ผู้บริหารสถานศึกษาปรับตัวตามสถานการณ์และบริบทที่ เปลี่ยนแปลง การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไขกฎระเบียบ และวิธีปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับ

บริบทขององค์กร เปิดโอกาสและรับ ฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่แตกต่างของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ความสามารถในการ แก้ไขปัญหา การดำเนินงานด้วยวิธีที่หลากหลาย มีความมั่นใจในตนเอง แสดงจุดยืนที่ชัดเจนในการ แสดงความคิดเห็นต่อปัญหาและความขัดแย้งที่เกิดขึ้น สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรคิด หาวิธีการที่ใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน ให้ความสำคัญอิสระในการตัดสินใจกับครูและบุคลากรที่ไม่ขัดต่อ กฎและระเบียบของทางราชการ และสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานโดยเน้นการส่งเสริมการทำงาน แบบมีส่วนร่วมบูรณาการ

3. ด้านจิตนาการ ผู้บริหารมีมุมมองหรือภาพอนาคตที่มองไปข้างหน้าอย่างชัดเจน มีกระบวนการทำงาน รูปแบบใหม่ๆ ที่ทำให้โรงเรียนมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่เสมอ มีแนวทางในการบริหารจัดการ องค์กรให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มีการวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อวางแผนและกำหนดเป้าหมายของ สถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ เพื่อนำพาองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลง มีการ แสวงหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อเอาชนะการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอและสติปัญญาในการแก้ปัญหาอย่าง สร้างสรรค์

4. ด้านการแก้ปัญหา ผู้บริหารและครูร่วมกันเลือกทางออกที่ดีที่สุดที่ทำให้ทุกฝ่ายพอใจและได้รับผลประโยชน์สูงสุด ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาส รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของครูและบุคลากร เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจแก้ปัญหา สร้างความร่วมมือให้คณะครูร่วมกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีทักษะในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ผู้บริหารสถานศึกษา เข้าใจในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยสามารถนำมาคาดคะเนปัญหาได้ถูกต้องชัดเจน

อภิปรายผล

การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย พบว่ามีสภาพปัญหา 6 ด้าน คือ **1) ด้านการวางแผน** **อัตรากำลัง** องค์กร ยึดตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลัก ซึ่งเป็นนโยบายของผู้บริหารในการวางแผน อัตรากำลังบุคลากรให้เหมาะสมกับงานและให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร แต่บางครั้งผู้บริหารก็ใช้ อัตรากำลังบุคลากรทำงานทดแทนกัน ในกรณีที่มีบุคลากรลาออก หรือมีการเจ็บป่วยกะทันหัน ซึ่งอาจเป็นปัญหาสำหรับการทำงานของบุคลากรบางท่านที่ไม่ชำนาญงานในงานที่ทำ **2) ด้านการสรรหา** บุคลากร เป็นกระบวนการกลั่นกรองและ

คัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติคุณวุฒิทางการศึกษา มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการทำงาน ประกาศรับสมัครหาบุคลากรให้ตรงตามคุณสมบัติที่ องค์กรต้องการ โดยการสอบข้อเขียนและสัมภาษณ์ซึ่งอาจมีปัญหาที่วุฒิทางการศึกษาที่องค์กร ต้องการมีผู้สำเร็จการศึกษาน้อย ทำให้การสรรหาบุคลากรอยู่ในวงจำกัด 3) **ด้านการบำรุงรักษาบุคลากร** ผู้บริหารโรงเรียนมีนโยบายบำรุงรักษาบุคลากรให้ทำงานอย่างยาวนาน ให้ทุกคนอยู่ด้วยความเต็มใจ มีความพอใจในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย แต่บางครั้งบุคลากรที่ทำงานมานานที่มีประสบการณ์ มากก็ลาออกไปเมื่อสอบบรรจุได้ตำแหน่งงานที่ดีกว่าปัจจุบัน ทำให้ขาดบุคลากรที่มีความสามารถไป ผู้บริหารอาจต้องใช้เทคนิคทางการบริหาร 4) **ด้านการพัฒนาบุคลากร** องค์กรและโรงเรียนควรจัดการ ฝึกอบรมด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน การให้ทุนศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น จะดำเนินงานโดยองค์กรหรือโดยบุคลากรเอง ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนทักษะความรู้ความสามารถ ตลอดจนการปรับตัว ปรับเปลี่ยนทัศนคติและวิสัยทัศน์เชิงบวกให้กับบุคลากรทุกระดับในองค์กร 5) **ด้านการประเมินผลการ** ปฏิบัติงาน เป็นกระบวนการในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งจะต้องมีหลักเกณฑ์ และขั้นตอนที่เป็นระบบตั้งอยู่บนพื้นฐานของความยุติธรรม ในการพิจารณาเพื่อเสนอการเลื่อนขั้น เลื่อนเงินเดือนของบุคลากร ซึ่งเป็นขวัญและกำลังใจของบุคลากรในการทำงาน แต่ก็มีปัญหาใน ประเด็นผู้บังคับบัญชาบางคนอาจใช้ความรู้สึกส่วนตัวในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ไม่ได้เป็นไปตามผลการปฏิบัติงานและผลงานด้านวิชาการ ซึ่งอาจเกิดความไม่พอใจของผู้ใต้บังคับบัญชาได้ 6) **ด้านวินัยและการรักษาวินัย** วินัยเป็นการควบคุมความประพฤติของบุคคลให้เป็นไปตามแบบแผน ขององค์กร หากบุคลากรปฏิบัตินอกกฎระเบียบ จรรยาบรรณ ก็จะลงโทษตามฐานความผิด โทษทางวินัยมี 5 สถาน คือ วินัยไม่ร้ายแรง ได้แก่ (1) ภาคทัณฑ์ (2) ตัดเงินเดือน (3) ลดขั้นเงินเดือน (4) วินัย และ (5) ร้ายแรง ได้แก่ ปลดออกและไล่ออก จะใช้ลงโทษในกรณีที่เป็นความผิดวินัยร้ายแรงเท่านั้น ผู้บริหาร ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการรักษาระเบียบวินัย ควรหมั่นสังเกตตรวจสอบดูแลเอาใจใส่ป้องกัน และ ขจัดเหตุเพื่อมิให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย ซึ่งสอดคล้องกับ สอดคล้องกับงานวิจัยของวินา สุทธิโพธิ์ (2561) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และสอดคล้อง

กับงานวิจัยของ อมรรรัตน์ งามบ้านผือ (2560) ได้ทาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุปได้ว่า รูปแบบการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในเขตอำเภอเมืองจังหวัดหนองคาย พบว่า การวางแผนอัตรากำลังในองค์กรการศึกษานั้น เป็นกระบวนการที่สำคัญในการบริหารบุคคล โดยเน้นที่การกำหนดความต้องการด้านบุคลากรให้เหมาะสมกับการกิจขององค์กร ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์และความสามารถในการจัดการ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสรรหาบุคลากรควรเป็นไปตามคุณสมบัติที่องค์กรต้องการ โดยมีการคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้และทักษะตรงตามที่ได้รับไว้ ซึ่งสามารถลดปัญหาการทำงานทดแทนที่ไม่ชำนาญได้ การประเมินผลการปฏิบัติงานและการให้โอกาสในการพัฒนาตนเองก็เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยเพิ่มความพึงพอใจในการทำงานและลดอัตราการลาออก ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้ **ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย** " ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ดังต่อไปนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ซึ่งประกอบด้วย จินตนาการ วิสัยทัศน์ ความยืดหยุ่น และการแก้ปัญหา นำองค์ประกอบดังกล่าวมาใช้ในการบริหารจัดการตาม หลักพุทธอธิบาท 4 มีฉันทะ วิริยะ จิตะ และวิมังสา เพื่อเกิดประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา เชิงประจักษ์ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและนำพาบุคลากรทางการศึกษาเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศประยุกต์ใช้ในงานด้านการศึกษา ได้แก่ การใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย มีห้องเรียนสมัยใหม่ อุปกรณ์ ช่วยสอนวิดีโอโปรเจคเตอร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ อเล็กทรอนิกส์บุค ตลอดจนระบบอินเทอร์เน็ต 3) ผู้บริหารสถานศึกษามีความยืดหยุ่นกฎระเบียบของสถานศึกษาที่ง่ายต่อการปฏิบัติและ ถูกต้องตามระเบียบทางราชการ **ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป** ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ดังต่อไปนี้ 1) ควรได้มีการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามหลักพุทธธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย 2) ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารการศึกษา เช่น

การคิด เชิงกลยุทธ์ และสมรรถนะเรื่องภาษา 3) เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่เกี่ยวกับการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามหลักพุทธธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา. (2542). *คู่มือการปฏิบัติงานโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กิตติ ธีรศานต์. (2539). *กลุ่มวิชาการพระพุทธศาสนาและจริยศึกษา*. กรุงเทพฯ: กองศาสนศึกษา กรมการศาสนา, กระทรวงศึกษาธิการ.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553). *สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: วี.พริ้นท์ 1991.
- วินา สุทธิโพธิ์. (2561). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). *ปฏิรูปการศึกษาเพื่ออนาคตของประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- อมรรัตน์ งามบ้านผือ. (2560). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Lalittanapatr, W. (2017). Buddhist Method in Home School. *Journal of MCU Buddhapanya Review*, 2(3), 1-10.